

ישיבת היכל אליהו – כוכב יעקב

פנימי

המכון הגבוה לרבנות קהילתית "יד שאול"

שע"י ישיבת "היכל אליהו"

רקע ומטרה

הרקע להקמת המכון:

חלק ניכר מהציבור בארץ ישראל מגדיר את עצמו כמסורתי. ציבור זה מתאפיין בשמירה מסויימת של כשרות, שבת וטהרת המשפחה. הוא פוקד את בית הכנסת לעתים, בעיקר בימי שישי בערב. מלא חיבה ליהדות ולערכיה, הוא בשמחה משתתף לדבר מצווה. הנוער של ציבור זה אף הוא פוקד את בית הכנסת. חלקו מגיע אליו עם עגיל באוזן וקוקו, אך הוא בהחלט מרגיש שם בבית ומתפלל בדבקות מרנינת לב. בצד המציאות הנתונה, אנו עדים לכך שהציבור הזה הולך ומתמעט. פקידת בית הכנסת לעתים ושמירת המצוות הרופפת אינן מספיקות בכדי שהמסורת תעבור מדור לדור. לרוב, הסבא דתי ומבקר בבית הכנסת יום יום, האבא מגיע רק בשבת, והנכד בחגים ... מה יקרה עוד עשרים שנה? אנו חייבים להתעורר בעוד מועד לבל יאבד ציבור שלם את מסורת אבותיו!!! למותר לציין שנוסף על הציבור הנ"ל קיים צימאון לרוח ולמסורת גם אצל ציבור רחב שאינו שומר עתה תורה ומצוות. המציאות המתוארת לעיל הינה מנת חלקן של קהילות רבות בארץ וביתר שאת בחוץ לארץ שם סכנת ההתבוללות הולכת וגוברת.

ניתוח הבעיה:

נראה שהסיבה המרכזית לרפיון הרוחני היא העובדה הכואבת שלרבים מרבותי הכנסת אין רבנים, ואין בעצם שום הנהגה רוחנית. הדמות הדומיננטית, הגבאי, עתיר הזכויות בבנין בית הכנסת ובהחזקתו, אינו תלמיד חכם ואינו יכול לתת מענה לצרכים הרוחניים של הקהילה. אין מי שמקבל את פני הנוער המגיע לבית הכנסת, אין מי שנותן דברי תורה העונים לציפיות הציבור, אין מי שמטפל בצרכי הקהילה הרבים, ונמצאת עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה.

ניתן להסביר היעדרות רבנים בקהילות אלו בשתי סיבות עיקריות:

הסיבה האחת היא התחושה שלרב אין כל כך מה להביא לקהילה. אכן, מידי פעם מגיע לבית הכנסת רב או אברך מזדמן, אך לרוב הוא דורש ברמה נמוכה המזלזלת בפיקחות היושבים ממולו. לחלופין, הוא דורש בשפה גבוהה מדי. נמצא, שאין כאן מענה לדרישה הרוחנית של הציבור הצמא לשמוע דברים עמוקים

בשפה השווה לכל נפש. בדרך כלל, אין לו קשר אישי עם אנשי הקהילה, אף אינו מכיר את שמם ואת צרכיהם.

הסיבה השניה היא הנטל הכלכלי הגדול שבהחזקת רב קהילה. נטל זה הופך להיות בלתי נסבל כאשר הוא מתווסף על הצורך בהחזקת חזן, בעל קורא, בעל תוקע וכו'.

תשובתו של המכון:

המכון הגבוה לרבנות קהילתית "יד שאול" ע"ש הרב שאול וינגורט זצ"ל קם במטרה לסייע ולו במעט למצוקה הרוחנית הנ"ל הן בארץ והן בחו"ל. [המכון יעודד את האברכים המתאימים לכך לצאת לשליחות לחו"ל ולהשפיע שם כפי מיטב יכולתם.]

המכון יכשיר בעזרת ה' רבנים צעירים לאתגרים הגדולים המוצבים ע"י הקהילות המתוארות. ההכשרה תתרכז בארבעה מישורים:

א - המישור ההלכתי:

בצד לימודי השולחן ערוך [הלכות שבת, הלכות נדה, הלכות איסור והיתר, הלכות אבלות, הלכות חופה וקידושין והלכות מקוואות] הנלמדים בכל כולל לרבנות להשגת תעודת יורה יורה מטעם הרבנות הראשית, האברכים יקיפו חמשה חלקים של ספר המשנה ברורה. לימוד זה יאפשר ללומדים לרכוש בקיאות בכל הקשור לחיים היום יומיים של הקהילה [הלכות תפילה, הלכות בית הכנסת, הלכות חגים וכו'].

בנוסף, האברכים ילמדו סוגיות הלכתיות מעשיות כגון תרומת אברים, תכנון משפחה, דיני שידוכים, דיני כשרות במטבח מודרני, דיני אינטרנט בשבת, רגע קביעת המוות, חובת אמירת הלל ביום העצמאות, חובת השירות הצבאי וכו'.

ב - המישור של לימודי הלך והאמונה:

- בצד לימודי בקיאות מקיפים בנ"ך [הכוונה היא להקיף את כל הנ"ך במשך התוכנית], האברכים יקבלו שיעורי העמקה בתחומים שונים של לימוד המקרא, כגון היחס בין פשטי הכתובים למדרשי חז"ל, היחס לביקורת המקרא, ההבנה ההיסטוריוסופית של המקרא וכו'.

- נוסף על לימודי בקיאות במספר ספרי מחשבת ישראל [ספרי המהר"ל מפראג, ספרי הרב קוק, ספרי חסידות...], תלמידי הכולל יתמודדו, במסגרת שיעור זו שבועי, עם שאלות רוחניות העומדות על הפרק כגון מהותה של בחירת עם ישראל, היחס לארץ ישראל ולמדינת ישראל, היחס לחז"ל, טעמי המצוות ...

בשני התחומים הנ"ל נעודד פיתוח חשיבה אישית ורב גונית, הנאמנת לרוח חז"ל.

ג - המישור הקהילתי:

תינתן הדרכה בניהול חיי קהילה בנושאים שונים כגון תורת הנאום והדרוש, גישור בבעיות זוגיות, הדרכת חתנים, ארגון חיי הקהילה וכו'.

טעות רווחת היא לחשוב שבגלל שרב הוא תלמיד חכם, הוא ממלא ניהון בכל התכונות הנדרשות למילוי תפקידו. משום כן, הנושאים הנ"ל אינם מקבלים בדרך כלל את מקומם הראוי בהדרכת רבנים. אך, המציאות מלמדת שהרבה פעמים קיים פער בין ידיעותיו של הרב לבין יכולתו לנהל את הקהילה, בייחוד כאשר פני הקהילה רחבים ומגוונים.

ד - המישור המעשי:

- האברכים יתרגלו במסגרת המכון העברת דברי תורה קצרים לכל עת [שמחות ואבל, שבתות וחגים...] ושיעורים. ינתנו משובים ורעיונות לשיפור.
  - מחוץ למסגרת המכון, הם יעבירו בע"ה פעולות לנוער ולקהילה.
  - הלומדים גם יוכשרו לתקן טעויות בספרי תורה, לתקוע בשופר, לקרוא בתורה וכו'.
- כלים אלו שאין נותנים עליהם את הדעת בדרך כלל בכללי רבנות, הינם חיוניים בחיי המעשה, שכן אין חכם כבעל ניסיון.

לימודים במקביל למכון:

המכון מעודד את האברכים לרכוש לעצמם מקצוע בצד לימודיהם במכון וזאת בכדי לאפשר להם עצמאות כלכלית במידת מה. אי התלות הכלכלית היא אחת המפתחות לכניסתם של רבנים אלו לקהילות שלא תמיד יהיו מוכנות בשלבים ראשונים ליטול על עצמם את פרנסת רב הקהילה. לימודים אלו יכולים להיות לימודי הוראה [ישנה כוונה עתידית לפתוח במכון מכון להוראה בס"ד] או לימודים כלליים.

הרב שאול וינגורט זצ"ל:

הרב שאול וינגורט זצ"ל (תרע"ה – תש"ו) היה תלמידו המובהק והאהוב כבן של בעל ה"שרידי אש" – הרב יחיאל יעקב וינברג. הוא למד בבית המדרש לרבנים בברלין מיסודו של הרב הידלסהיימר, שם הוסמך לרבנות. במקביל, הוא למד באוניברסיטה עד לקבלת תואר דוקטור, והשפיע שם רבות על הסטודנטים. הרב שאול נשא לאשה את בתו של מייסד ישיבת עץ חיים אשר במונטרה – שווייץ (לימים ישיבת היכל אליהו – כוכב יעקב) והוא לימד בישיבה. בזמן מלחמת העולם השנייה ולאחריה הוא פעל רבות עם אשתו להצלת יהודים ולשיקום שארית הפליטה. הרב נפטר באופן טראגי בתאונת רכבת ביום כב' אלול תש"ו, בדרכו למסור שיעורו הקבוע בישיבה. בהספד שנשא עליו רבו הרב וינברג (ראה ספר "לפרקים" עמ' קנט-קעב), הוא הדגיש את מידותיו הנעלות, את אצילות נפשו, את התמדתו בתורה ואת אהבת ארץ ישראל שאפיינו אותו. יהי זכרו ברוך.

סוף דבר

אנו תפילה שהקב"ה יזכה אותנו להיות שלוחיו הנאמנים לפעול לטובת הציבור. ויהי רצון שלא תצא שום תקלה מתחת ידינו, ושנראה ברכה במעשה ידינו. ויהי נועם ה' אלוקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. אמן ואמן.

אריאל שלום אלקובי

ראש המכון

המכון הגבוה לרבנות קהילתית "יד שאול"

שע"י ישיבת "היכל אליהו"

קוזים כלליים

הקדמה

בשנת תשע"ב נפתח בעזרת ה' מכון גבוה לרבנות קהילתית בשם "יד שאול".

פתיחת המכון בישיבה אמורה לשרת שלוש מטרות:

- א - להכשיר מורים ורבנים שיהיו כלי קודש לטובת הציבור. המציאות של היום בהרבה מקומות מחייבת הכשרת רבנים שיהיו מעורים בציבור ויגרמו לציבור הפוקד את דלתי בית הכנסת להעמיק את שורשיהם. בתוכנית יושם דגש על הצדדים המעשיים של רבנות הקהילה.
- ב - לסייע לבחורים הלומדים לימודים כלליים להמשיך וללמוד תורה מתוך תקווה שיוכלו להשפיע על הציבור בהמשך.
- ג - לחזק את הלימוד בישיבה. בחורים מבוגרים יותר ורצינים יותר משרים אווירה של לימוד ומהווים דוגמא לתלמידים צעירים יותר.

הקניות:

השאיפה היא שביציאתו מהכולל, כל אברך ירכוש לעצמו מידות טובות ויראת שמים ובצד זה:

- תעודת "יורה יורה" של הרבנות הראשית.
- חלק מהמבחנים של רבנות עיר [על סמך לימוד משנה ברורה, וכדלקמן].
- תעודה מצד הכולל המאשרת לימוד של המשנה ברורה וקנין מיומניות בתחום המפורטים לקמן.
- בקיאות בנ"ך ובספרי אמונה.

כמו כן השאיפה היא שכל אברך ירכוש מיומנות בנושאים הבאים:

- העברת שיעורים
- העברת דברי תורה קצרים לשבתות ולאירועים מיוחדים.
- כתיבת דברי תורה,
- קריאת התורה וקריאת מגילה,
- קשרי תפילין, תקיעת שופר, תיקון טעויות בספר תורה.
- ש"ץ לימים נוראים, לימים טובים וכו'.

- כלים בנושא רבנות קהילה.

תוכנית לימוד השו"ע:

שנה ראשונה: איסור והיתר.

שנה שנייה: איסור והיתר עד חשוון. – חופה וקידושין.

שנה שלישית: גדה עד פסח – מקוואות

שנה רביעית: שבת

שנה חמישית: שבת עד חשוון – אבלות עד פסח.

כל שנה תיפתח בלימוד גמרא בעיון [בערך עד חנוכה] ורק לאחר מכן יתחיל לימוד השו"ע. סדר זה יאפשר לאברכים להישאר קשורים ללימוד עיון מחד, ולהבין יותר טוב את שורשי ההלכות מאידך.

תוכנית ללימוד משנה ברורה:

לימוד זה מתחלק לשני פנים:

א - לימוד בקיאות אישי:

שנה א של התוכנית: חלק ה

שנה ב של התוכנית: חלק ו

שנה ג של התוכנית: חלק א [עם דגש מעשי על הלכות סת"ם בעיקר במה שנוגע לתיקון טעויות בספר תורה]

שנה ד של התוכנית: חלק ג

שנה ה של התוכנית: חלק ב

ב - שיעורי עיון:

גם הישיבה תלמד משנה ברורה במקביל לתוכנית הנ"ל. בנוסף, שיעורו הכללי של ראש הישיבה יעסוק בחלק ניכר מהשנה בנושאים הנוגעים ללימוד זה.

תוכנית ללימוד תנ"ך:

ראה נספח.

תוכנית ללימוד אמונה:

האברכים ילמדו באופן עצמאי את הספרים / נושאים הבאים:

בשנה א של התוכנית: סדרת שיעורים בנושא הכשרות. סדרה זו תועבר ע"י הרב אבא וינגורט והוא ידון בהיבטים המחשבתיים של הלכות המבטח היהודי הנלמדות באותה השנה במסגרת לימודי השו"ע.

בשנה ב של התוכנית: לימוד ספרי המהר"ל [באר הגולה, תפארת ישראל, נצח ישראל].

בשנה ג של התוכנית: סדרת שיעורים בנושא הבית היהודי. סדרה זו תועבר ע"י הרב אבא וינגורט והוא ידון בהיבטים המחשבתיים של הלכות הבית היהודי הנלמדות באותה השנה במסגרת לימודי השו"ע.

בשנה ד של התוכנית: לימוד ספרי חסידות [תניא, ליקוטי מוהר"ן].

בשנה ה של התכונות: לימוד ספרי הרב קוק [אגרות ראייה א, אורות, אורות הקודש א].

סדר יום:

לימוד האברכים הינו רצוף משעה 8:30 ועד לשעה 16:30, כאשר ישנה באמצע הפסקה של שלושת רבעי שעה לארוחת צהרים, ושל רבע שעה לתפילת מנחה, סה"כ שבע שעות. תינתן אפשרות לאברכים הרוצים בכך, ובהתאם לצרכיה של הישיבה, ללמוד עם בחורים של הישיבה משעה 16:30 ועד לשעה 18:30. [דבר זה יחזק מצד אחד את תלמידי הישיבה, ומצד שני הוא יאפשר לאברכים להפוך את תורתם לתורה של חסד וגם להוסיף למלגה שלהם]. ביום שלישי הלימודים בכולל מתארכים עד השעה 18:00 לאחר גמר השיעור של ראש הישיבה. באותו היום האברכים יסייעו לתלמידי הישיבה בהכנת השיעור הכללי מהשעה 15:30 ועד לשעה 17:00. האברכים מתבקשים ללמוד מעבר לסדרים הללו עוד סדר אישי של לימוד תנ"ך ולימוד מחשבה.

להלן סדר היום לפי שעות:

8:30-9:30: לימוד משנה ברורה.

9:30-12:30: סדר.

13:15-15:15: סדר.

15:30-16:30: שיעורים.

בזמן הארוחה, אחד מהאברכים [כל אחד בתורו] מעביר דבר תורה לחברי הכולל בנושא הלכה/הגדה.

שיעורים:

יום א: שיעור בנושאים אקטואליים [ראה רשימה בנספח א]. שיעור זה ימסר ע"י ראש הישיבה, ראש הכולל והאברכים.

יום ב: שיעור שו"ע. [בזמן לימוד הגמרא, שיעור זה יוקדש ללימוד העשרה בתחום הקהילה]

יום ג: שיעור כללי של ראש הישיבה על סדר המשנה ברורה – האברכים יכינו את השיעור עם התלמידים של הישיבה.

יום ד: שיעור נ"ך אחת לשבועים, שיעור אמונה אחת לשבועים.

יום ה: שיעור שו"ע.

שיעורים בנושא רבנות קהילה [רטוריקה, אירגון קהילה, גישור וכו'] ימסרו במשך התכונות. ראה נספח.

מבחנים:

א - מבחן חודשי במשנה ברורה.

ב - מבחן חודשי/לפי נושא בשו"ע.

מבחן כניסה לכולל:

מטרת המבחן: המבחן יבחן מחד, ידיעה בגמרא רש"י ותוס' [אנסין]. ומאידך את היכולת של האברך להעביר את הידע שלו בצורה בהירה ומעניינת.

תתקיים שיחת התייעצות עם הר"ם של האברך המבקש להיכנס לשורות הכולל, בעיקר בנוגע למידותיו הטובות של האברך.

מועד: ראש חודש אדר.

בוחנים: ראש השיבה [באם יהיה לו פנאי] וראש הכולל.

המכון הגבוה לרבנות קהילתית "יד שאול"

שע"י ישיבת "היכל אליהו"

רשימת שיעורים בהלכה למעשה

שיעורים בנושא הרבנות

1. קבלת כסף על לימוד תורה
2. יחיד ורבים, הלכה כרבים: מתי רשאי היחיד להורות כדעתו.
3. מתי ב"ד יכול לבטל דברי חברו.
4. גזרות ותקנות ותנאי ביטולם.
5. אם רשאים הבנים לבטל מנהג אבותיהם.
6. קבלת פוסק בכל אשר יאמר.
7. דרך פסיקת ההלכה – קבלת מרן
8. הלכה וקבלה
9. אשה המתחתנת, מנהגי בעלה.
10. דין מרא דאתרא
11. גדר "כדאי הוא חכם פלוני לסמוך עליו בשעת הדחק".
12. גדר לביטולי הא מקמי הא.
13. מתי אומרים "לא להוציא לעז על הראשונים"
14. מוטב שיהיו שוגגין
15. דינא דמלכותא דינא.
16. גדרי לפני עיוור
17. שינוי הטבעים בהלכה

שיעורים בנושא הקהילה

1. הלל ביום העצמאות ויום י-ם
2. בעיות של חברה מעורבת (שירה, ישיבה וכו')
3. ברוך שם כבוד מלכותו

4. ברכה על מנהג [הלל בראש חודש, הדלקת נר חנוכה בבית הכנסת].
5. יו"ט שני של גלויות
6. עמידה בעשרת הדברות
7. פיוטים באמצע התפילה
8. אמירת יראו עינינו
9. זמני ההלכה
10. לאו של לא תתגודדו [הנחת תפילין בתשעה באב]
11. גובה המחיצה בבה"כ
12. עליית קטן לתורה [דין מי שהגיע לבה"כ ביום שלפני הבר מצווה עם כל המשפחה].
13. דין חרש בזמנינו [1 מכל אלף אנשים]
14. עליית מי שאינו שומר תורה לתורה ולש"ץ
15. קדימויות בנושא ש"ץ
16. עליית ארבע עולים בשמחות
17. בר מצווה של מש' חילונית בשבת
18. מניין נשים בבה"כ
19. גילוח במכונת גילוח
20. היתר עיסקא
21. ריבית בתאגידים
22. האם יש בהצמדה למדד משום ריבית
23. חוזה שכירות ומכירה על פי ההלכה
24. אלו דברים טעונים גניזה
25. גיוס ת"ח לצבא
26. זכויות יוצרים בהלכה

שיעורים בנושא איסור והיתר

1. בדיקת מזון מחרקים.
2. מזיגת יין ע"י חילוני [דין פיסטור].
3. בשר חלק.
4. עוף מהדרין – חיוב בדיקת צומת הגידים.
5. כשרות החלב בימינו – חליבה בשבת.
6. דין חלב עכו"ם ואבקת חלב עכו"ם
7. אכילת ג'לטין. – גליצרין [עטיפת נקניקיות]
8. כשרות הפפושדו

9. כשרות הביצים.
10. לאכול בכלים של מי שאתה חולק עליו [לאכול בכלים של מי שסומך על היתר מכירה, של מי שלא אוכל חלק].
11. הכשר מיקרוגל – שימוש לבשרי ולחלבי
12. שימוש במדיח כלים לחלבי ולבשרי
13. דין התנורים של זמנינו
14. ערלה בפאפיה [הגדרת עץ לענין ערלה]
15. ערלה בעלי וורד [הגדרת פרי לענין ערלה]
16. ערלה בשוק
17. תרומות ומעשרות. [דרך הפרשה ופדיון – דיני זמאי בשוק].
18. חלה בערבוב קמחים [מין במינו, דין מוקף]
19. הפרשת חלה בחבורות מצות. [דין על מנת לחלק, עיסת השותפין]
20. כלאים בהרכבת שקד על כנת הנסן [הגדרת מין במינו לענין כלאים]
21. קיום עצים מורכבים.
22. שיעורי ההרחקה לענין כלאים.
23. שביעית - דיני קדושת הפירות
24. שביעית - היתר מכירה ואוצר ב"ד
25. [כשרות היין לברכה].
26. [שיעורים לפי נפח/משקל]

שיעורים בנושא חופה וקידושין

1. שז"ל – העברת הנושא לבני נוער
2. חברה מעורבת
3. בדיקת זרע הבעל לצורך הפריה
4. תרומת זרע.
5. אם פונדקאית.
6. מניעת הריון.
7. בדיקת מי שפיר והפסקת הריון
8. סיווג אמצעי מניעת הריון.
9. הפלה.
10. הסתרת נתונים בשידוכים
11. להתחתן כנגד רצון ההורים
12. סידור חו"ק לזוג שאינו שומר תורה ומצות

13. הקדמת נישואי הבן הצעיר
14. בדיקות גנטיות לפני האירסין
15. דיני ייחוד היום
16. דיני ייחוד וביקור אצל רופא נשים
17. דיני ייחוד עם חולי תסמונת דאון.
18. דיני ייחוד של מבוגר עם פיליפינית
19. מילוי השמות בכתובה
20. שינוי פרטים בכתובה למנוע מריבות.

שיעורים בנושא אבלות

1. מנהגן של נשים שלא להיכנס לבית הקברות
2. פינוי קברות לצורכי רבים
3. דיני הקבורה של מי שחי עם גויה
4. החיוב לנהוג אבלים על הורים מתעללים
5. דין בן מאומץ לענין אבלות וקדיש
6. ניתוח לאחר המוות
7. תרומת אברים
8. קביעת רגע המוות
9. טיפול רפואי ומחיריו.
10. המתת חסד.
11. דין קבורת המאבד עצמו לדעת, ודיני אבלות עליו.
12. ביקור בתערוכת "בודיז"

שיעורים בנושא שבת

1. הכנת התה בשבת
2. שימוש בדוד שמש בשבת
3. הנחה על פלטת שבת של תבשיל שיש בו רוטב
4. עשיית מלאכות ע"י קטן
5. לקיחת תרופות היום – גדר דין התבטל הטעם התבטלה הגזירה
6. דין החשמל בשבת
7. דיני שעון שבת
8. ברכת הדלקת נרות שבת
9. האם אשה נגררת אחרי בעלה בכניסת השבת.

10. זמן כניסת השבת וזמן יציאתו.
11. שותפות בעסק בע"מ לענין עבודה בשבת
12. מניות בחברה מחללת שבת
13. מסחר באינטרנט ושמירת שבת
14. עידוד יהודים לבא לבה"כ כשבאים ברכב
15. דחיית מילה הכרוכה בחילול שבת
16. שימוש במגבונים בשבת
17. טבילה במקווה חם בשבת
18. שימוש בשבת בערכה לבדיקת מועד הביוץ
19. רכיבה על אופניים בשב

המכון הגבוה לרבנות קהילתית "יד שאול"

שע"י ישיבת "היכל אליהו"

תוכנית נ"ך

מחבר התוכנית: הרב שמואל ישמח

המטרה:

הקפת הנ"ך כולו במשך 5 שנים, כשמקביל התלמידים מקיפים את חמישה חומשי תורה ע"י לימוד 'שנים מקרא ואחד תרגום'.
התלמידים יכירו את ספרי התנ"ך, נושאייהם המרכזיים, יבינו את פשט הפסוקים, ויידעו את דרשות חז"ל העיקריות.

קצב ואופן הלימוד:

באופן כללי לומדים בכל יום פרק אחד, למעט מקרים יוצאי דופן המצויינים בתוכנית.
הלימוד הוא עם פירושי המצודת דוד והרד"ק.

הייתרון בלימוד שני הפרשנים בו זמנית הינו מכמה בחינות:

- א. התלמידים יבחינו בפרשנויות השונות ומתוך כך יוצר אצלם גירוי לעיין בפסוקים בכדי לראות איזה פירוש מתקבל יותר על הדעת.
- ב. פירוש המצו"ד נסמך פעמים רבות על הרלב"ג, שאינו מופיע ברוב דפוסי המקראות גדולות, וכך התלמידים יכירו גם את פירושו.
- ג. המצו"ד מסביר בשפה מובנת ועכשווית, ברורה ונוחה, ונותן אפשרות לתלמיד להבין את הפרק בפשטות. הרד"ק לעומתו מוסיף לתלמיד פרשנות מתקופת הראשונים ומרחיב במדרשי חז"ל.
- ד. תלמידים מתקשים יוכלו להסתפק במצודת דוד, וכך לא יוצרו פערים בין התלמידים המהירים לתלמידים המתקשים.

ה. גמישות זו תועיל גם לשאר התלמידים, שכן בכדי להקל על סדר הלימוד, נקבע סדר אחיד של לימוד פרק בכל יום, ורק במקרים מיוחדים התוכנית מתחשבת ברמת הקושי או האורך של הפרק. לעומת זאת אורך זמן הלימוד הוא אחיד. מכיון שכך במקרים בו התלמידים יראו כי פרק הזמן אינו מספיק ללימוד הפרק הם יוכלו להסתפק בלימוד המצט"ד בלבד.

פרטי התוכנית:

שנה ראשונה –

יהושע: לומדים את 24 פרקי ספר יהושע, פרק בכל יום. יוצאי דופן שיילמדו ביום אחד: פרקים יא-יב, וכן יג-יד, וכן טו-יז, וכן יח-יט, וכן כ-כא. בסיום הספר יהיו יומיים חזרות. סה"כ 20 ימים.
שופטים: לומדים את 21 פרקי ספר שופטים, פרק ליום, ובסוף יומיים חזרות. סה"כ: 23 יום.
שמואל: לומדים את 55 פרקי הספר, פרק ליום, ובסוף 4 ימי חזרות. סה"כ: 59 יום.
מלכים: לומדים את 47 פרקי הספר, פרק ליום (פרקים ד-ה ילמדו ביום אחד, ולעומתם פרק ח ביומיים), ולבסוף יהיו 5 ימי חזרה. סה"כ: 53 יום.
סה"כ שנה ראשונה: 155 ימי לימוד שהם 31 שבועות.

שנה שנייה –

ישעיהו: לומדים את 66 פרקי הספר, פרק ליום. יוצאי דופן: פרקים יב-יג וכן כ-כא וכן לה-לט וכן מו-מז יילמדו ביום אחד. לבסוף 5 ימי חזרה. סה"כ: 67 יום.
ירמיהו: לומדים את 52 פרקי הספר, פרק ליום, עוד 4 ימי השלמה למתקשים בפרקים הארוכים, ועוד 5 ימי חזרה. סה"כ: 61 יום.
יונה: לומדים את 4 הפרקים פרק ליום, לפני יו"כ.
שיר השירים: לומדים את 8 הפרקים במשך 6 ימים, לפני פסח.
רות: לומדים את 4 הפרקים ב-3 ימים שלפני שבועות.
סה"כ שנה שנייה: 141 ימי לימוד שהם 29 שבועות.

שנה שלישית –

יחזקאל: לומדים את 48 פרקי הספר, פרק ליום (פרקים יד-טו ביום אחד) ובסוף 5 ימי חזרה. סה"כ: 52 יום.

הושע: לומדים את 14 פרקי הספר, פרק ליום (פרקים ב-ג וכן ה-ו – ביום אחד) ובסוף שני ימי חזרה. סה"כ: 14 יום.

יואל: לומדים את 4 פרקיו, פרק ליום (פרקים ג-ד ביום אחד)

עמוס: לומדים את 9 פרקיו, פרק ליום

עובדיה: פרק אחד, ביום אחד

מיכה: לומדים את 7 פרקיו, פרק ליום, ובסוף 2 ימי חזרה על יואל עמוס עובדיה ומיכה.

נחום: לומדים את 3 פרקיו, פרק ליום

חבקוק: לומדים את 3 פרקיו, פרק ליום

צפניה: לומדים את 3 פרקיו, פרק ליום

חגי: לומדים את 2 פרקיו, פרק ליום

זכריה: לומדים את 14 פרקיו, פרק ליום

מלאכי: לומדים את 3 פרקיו, פרק ליום, ובסוף 3 ימי חזרה על נחום-מלאכי. סה"כ תרי עשר: 67 יום.

משלי: לומדים את 31 פרקיו, פרק ליום, ובסוף 5 ימי חזרה. סה"כ: 36 יום.

סה"כ שנה שלישית: 155 ימי לימוד, שהם 31 שבועות.

שנה רביעית –

תהילים: לומדים את 150 פרקיו, 2 פרקים ליום (למעט הפרקים הבאים שיילמדו פרק אחד ביום: יז, יח, עא-עד, עז,

עח, פט, צ, קג-קי, קיט יילמד בששה ימים. להוסיף עוד 10 ימים!) ובסוף 5 ימי חזרה, סה"כ: 104 יום.

איוב: לומדים את 42 פרקיו, פרק ליום (פרקים כה-כו ביום אחד) ובסוף 5 ימי חזרה, סה"כ: 46 יום.

סה"כ שנה רביעית: 150 יום, שהם 30 שבועות.

שנה חמישית –

אסתר: לומדים את 10 הפרקים במשך 9 ימים לפני פורים.

איכה: לומדים את 5 פרקיו, פרק ליום

קהלת: לומדים את 11 פרקיו, פרק ליום, ולבסוף 2 ימי חזרה על קהלת ואיכה. סה"כ: 13 יום.

דניאל: לומדים את 12 פרקיו, פרק ליום, ועוד 4 ימים בשל הקושי בלשון הארמית, ובסוף יומיים חזרה.

סה"כ: 18 יום.

עזרא: לומדים את 10 פרקיו, פרק ליום, ובסוף יומיים חזרה. סה"כ: 12 יום.

נחמיה: לומדים את 13 פרקיו, פרק ליום, ובסוף יומיים חזרה. סה"כ: 15 יום.

דברי הימים: לומדים את 65 פרקיו, פרק ליום, ובסוף 7 ימי חזרה, סה"כ: 72 יום.

סה"כ שנה חמישית: 144 ימי לימוד, שהם 29 שבועות.

המכון הגבוה לרבנות קהילתית "יד שאול"

שע"י ישיבת "היכל אליהו"

תוכנית העשרה בנושא הקהילה

מחבר התוכנית: הרב גבריאל אליהו אלקובי

שנה א': "הנאום והדרוש" (רטוריקה)

שיעור 1:

- הקדמה
- מה עושה נואם לנואם טוב
- המבנה הקלאסי לדגם נאום
- הנאומים והשיעורים השונים
- קשר עם קהל וקשר עם יחיד

שיעור 2:

- המרצה: הופעה, הסתגלות
- המאזין
- דמגוגיה פסולה וכשרה
- אמצעים רטוריים

שיעור 3:

- ההרצאה
- הטענה והטיעון
- הכנת הדרשה והספרים השונים לבסיס
- הנאום וה"חידוש"

שיעור 4:

- שיחת המוסר
- שיעור הלכתי
- דרשה לשבת קצרה וארוכה
- דרשות למהלך השנה (ימים נוראים, חגים)

שיעור 5:

- השיעור הלמדני
- השיעור עם דף מקורות (+דף הנחיה)
- שיעור דף יומי

שיעור 6:

- שיעור נשים
- פעילות לנוער

שיעור 7-8:

- נאומים לאירועים מיוחדים (חתונה, שבע ברכות, הספד, פרידה, הילולה, התרמה, ברית, זבד הבת, פדיון הבן, בר/בת מצוה, הכנסת ספר תורה)

שנה ב: "גישור"

שיעור 1:

- גישור למה ומתי?
- הקשבה פעילה מהי?
- שיחה שבועית (בקצרה – חזרה בקורס על הדרכת חתנים)

שיעור 2:

- 7 יסודות במו"מ
- אינטרסים
- אלטרנטיבות ואופציות
- סטנדרטים

שיעור 3:

- מערכת יחסים
- תקשורת
- התחייבות
- ממו"מ לגישור

שיעור 4:

- כישלון המו"מ: רגשות, מידע ויצירתיות
- תרומת המגשר לתהליך
- מטרות יישוב הסכסוך
- 7 שלבי הגישור

שיעור 5:

- פתיחה
- הצגת הסכסוך
- מעבר מנושאים לאינטרסים
- פתרונות

שיעור 6:

- יצירה ובניית אמון
- תכונות של מגשר "טוב"
- שימוש בשאלות פתוחות
- יציאה ממבוי סתום

שיעור 7-8:

- תרגול

שנה ג: הדרכת חתנים

שיעור 1:

- החלוקה בין שיעורי הלכה לשיעורי הדרכה
- תכנון מספר הפגישות
- שיעורי הלכה

שיעור 2:

- שיעורי ההלכה (המשך) + שאלות אקטואליות

שיעור 3:

- שיעורי הלכה (המשך)
- חלוקת עזרים למדריך

שיעור 4:

- הבדלים בין גברים ונשים
- אשה טובה עושה רצון בעלה
- לדון לכף זכות

שיעור 5:

- מריבות
- תורת הוויתור
- שיחה שבועית

שיעור 6:

- יחס זוג הורים
- שותפות
- הערות
- שונות + דפי עזר לחתן

שיעור 7:

- יום החתונה
- הכתובה
- שיחה לזוג לפני החתונה

שיעור 8:

- ליל כלולות
- שאלות הלכתיות שונות (תכנון משפחה, מניעת הריון, ועוד)
- שמירת קשר

שנה ד: ארגון קהילה

שיעור 1:

- הנפשות הפועלות, הגדרת תפקיד
- הכרת הקהילה בטרם התקבלות
- חווה ותנאים
- מעמד הרב מול הפרט והכלל

שיעור 2:

- הרב בזמנים שונים (אירועים)
- זקנה ואובדן בקהילה (טהרת מתים, עידוד וסיוע)
- נוער
- נשים
- שידוכים
- על השתתפות בשמחות וב"שמחות"

שיעור 3:

- הבי"כ כמרכז קהילתי לכולם
- פעילויות שונות וחומרי עזר
- אלימות ומצוקה במשפחה

שיעור 4:

- על כבוד הרב ועל סמכות המרא דאתרא
- ניהול משרד והעברת סמכויות
- הרב ומשפחתו

שיעור 5:

- קבלת קהל
- טכסיות
- כתיבת מאמרים, עלון, עיתון קהילה וכו'

שיעור 6:

- תכנון וביצוע תכנית לטווח הקצר ולטווח הארוך
- איסוף כספים

שיעור 7:

- היחס של הרב לת"ח הנמצאים בקהילה, ובין הרב לרבנים האחרים בקהילות אחרות
- הגבול בין מנהג והלכה
- ידיעת מקומו של הרב: יועץ ולא מחליט בעניינים שאינם נוגעים לו, מטפל בנושאים אינטימיים רק אם הוא מרגיש שיש לו את הידע והכלים לכך.

שיעור 8:

- כרטיס ביקור
- תורת הראיון